

Usmernenie DR SR

- k účtovaniu zákazkovej výstavby nehnuteľností určených na predaj,
- k výstavbe nehnuteľností určených na predaj po ukončení výstavby,
- k obstarávanie nehnuteľností za účelom ďalšieho predaja.

S účinnosťou od 1 januára 2011 bolo Opatrenie MF SR zo 16. decembra 2002 č. MF/23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov (oznámenie č. 740/2002 Z. z.) v znení opatrenia z 11. decembra 2003 č. 25167/2003-92 (oznámenie č. 560/2003 Z. z.), opatrenia z 24. novembra 2004 č. MF/10069/2004-74 (oznámenie č. 689/2004 Z. z.), opatrenia zo 14. decembra 2005 č. MF/26670/2005-74 (oznámenie č. 616/2005 Z. z.), opatrenia z 12. decembra 2006 č. MF/25814/2006-74 (oznámenie č. 671/2006 Z. z.), opatrenia z 5. decembra 2007 č. MF/16317/2007-74 (oznámenie č. 602/2007 Z. z.) a opatrenia z 27. novembra 2008 č. MF/23535/2008-74 (oznámenie č. 509/2008 Z. z.) a opatrenia z 3. decembra 2009 č. MF/26312/2009-74 sa mení a dopĺňa **opatrením MF SR č. MF/25822/2010** (ďalej len „novela postupov účtovania“ a „postupy účtovania“).

Novela postupov účtovania mala doplnenými a zmenenými ustanoveniami zaviesť poriadok do účtovania stavebnej výroby realizovanej najmä na základe uzatvorených stavebných zmlúv. **Novelou postupov účtovania bol okrem iného doplnený §30d** v ktorom boli zavedené zmeny týkajúce sa účtovania **výstavby nehnuteľností určených na predaj**.

Pri posudzovaní zmlúv, alebo samotnej výstavby nehnuteľnosti u zhotoviteľa diela, môžu nastať rôzne situácie. Zhotoviteľ podrobí zmluvu alebo podmienky výstavby nehnuteľnosti analýze a na základe výsledkov tejto analýzy môže zhotoviteľ účtovať výstavbu nehnuteľnosti:

- **ako zákazkovú výrobu**, ak zmluva spĺňa podmienky pre zákazkovú výrobu ustanovené v § 30 postupov účtovania, alebo
- **ako zákazkovú výstavbu nehnuteľnosti určenej na predaj**, ak výstavba nehnuteľnosti spĺňa podmienky ustanovené v §30d postupov účtovania ods. 1 až 5, alebo
- **ako o zásobách vlastnej výroby**, ak sa stavia nehnuteľnosť na predaj po ukončení výstavby a nie sú splnené podmienky na účtovanie o zákazkovej výrobe alebo o zákazkovej výstavbe nehnuteľnosti určenej na predaj.

1. Účtovanie zákazkovej výstavby nehnuteľností určených na predaj.

Doplnenia účtovania výstavby nehnuteľností určených na predaj do slovenských účtovných predpisov vychádzajú z európskej praxe, ktorá zaznamenala rôznorodosť vykazovania výnosov v súvislosti s výstavbou nehnuteľností v rôznych krajinách. Uvedená problematika bola spracovaná v rámci interpretácií k Medzinárodným štandardom pre finančné vykazovanie (ďalej IFRS), konkrétne v interpretácii IFRIC 15, pričom **zásady definované v uvedenej interpretácii sú prevzaté do § 30d postupov účtovania**.

Pri vzniku neistôt pri zostavovaní účtovnej závierky podľa IFRS, aké normy uplatniť, IAS 11 alebo IAS 18, **stanovil IFRIC 15 jednotný postup, a to na základe skúmania zmluvy o výstavbe nehnuteľnosti**. V previazanosti na slovenské postupy účtovania ide o riešenie otázky uplatňovania postupu pri výstavbe nehnuteľností a to, či má zhotoviteľ postupovať pri účtovaní výstavby podľa § 30 (zákazková výroba, zahŕňa pravidlá IAS 11),

alebo podľa § 30d (zákazková výstavba nehnuteľnosti určenej na predaj, zahŕňa pravidlá IAS 18).

Pri výkone kontroly v účtovnej jednotke, daňovom subjekte, je nevyhnutné overiť, či účtovná jednotka, zhotoviteľ, správne identifikoval druh zmluvy alebo začatej výstavby a následne aj správne účtoval výstavbu nehnuteľnosti, ako výstavbu nehnuteľnosti určenej na predaj a účtoval v súlade s ustanoveniami **§ 30d ods.1 až 5** postupov účtovania.

O zákazkovej výstavbe nehnuteľnosti určenej na predaj sa účtuje len v prípade, ak sú **súčasne** splnené tieto podmienky (§ 30d ods.1):

a) zhotoviteľ na základe zmluvy medzi zhotoviteľom a objednávateľom preniesol efektívnu kontrolu nad zhotovovanou nehnuteľnosťou na objednávateľa a neponechal si riadiacu spoluzodpovednosť nad zhotovovanou nehnuteľnosťou (ďalej len „**priebežný transfer**“),

b) zmluva nespĺňa podmienky zákazkovej výroby podľa § 30, pretože objednávateľ má len **obmedzenú možnosť** ovplyvniť hlavné konštrukčné prvky alebo architektonicko-stavebné riešenie nehnuteľnosti alebo časti nehnuteľnosti,

c) výstavba sa uskutočňuje priamo alebo nepriamo prostredníctvom subdodávateľov a pri výstavbe sa neposkytujú len služby, ale sa **zabezpečuje práca aj materiál**,

d) zmluva na predaj dokončenej nehnuteľnosti alebo jednotlivých častí nehnuteľnosti sa uzatvára s jedným alebo viacerými objednávateľmi **pred ukončením výstavby**, a to aj pred začatím výstavby.

Podľa **§ 30d ods. 2** postupov účtovania sa v účtovníctve zhotoviteľa účtuje o zákazkovej výstavbe nehnuteľnosti určenej na predaj na základe posúdenia **indikátorov priebežného transferu** zhotoviteľom, pričom rozhodnutie zhotoviteľa o existencii priebežného transferu, zhodnotenie a opis indikátorov sa uvádzajú v poznámkach účtovnej závierky. Na splnenie podmienok priebežného transferu **sa jednotlivo a aj spoločne** posudzujú napríklad tieto **indikátory**:

a) zákazková výstavba nehnuteľnosti určenej na predaj sa uskutočňuje na pozemku vo vlastníctve objednávateľa,

b) objednávateľovi nevzniká nárok na odstúpenie od zmluvy s právom vrátenia peňažných prostriedkov,

c) pri nedokončení dohodnutej výstavby zhotoviteľom, nehnuteľnosť zostáva objednávateľovi,

d) zmluva oprávňuje objednávateľa zmeniť zhotoviteľa, s prípadnou sankciou a nájsť si iného zhotoviteľa na dokončenie nehnuteľnosti.

Rozhodnutie zhotoviteľa o existencii priebežného transferu, zhodnotenie a opis indikátorov sa uvádzajú v poznámkach účtovnej závierky, v časti F. písm. q) bod 1 d.

V súlade s § 30d ods. 3 a 4 na účely účtovania o zákazkovej výstavbe nehnuteľnosti sa u zhotoviteľa použijú postupy podľa § 30 postupov účtovania, t.j. ako pri účtovaní o zákazkovej výrobe (§ 30d ods. 3):

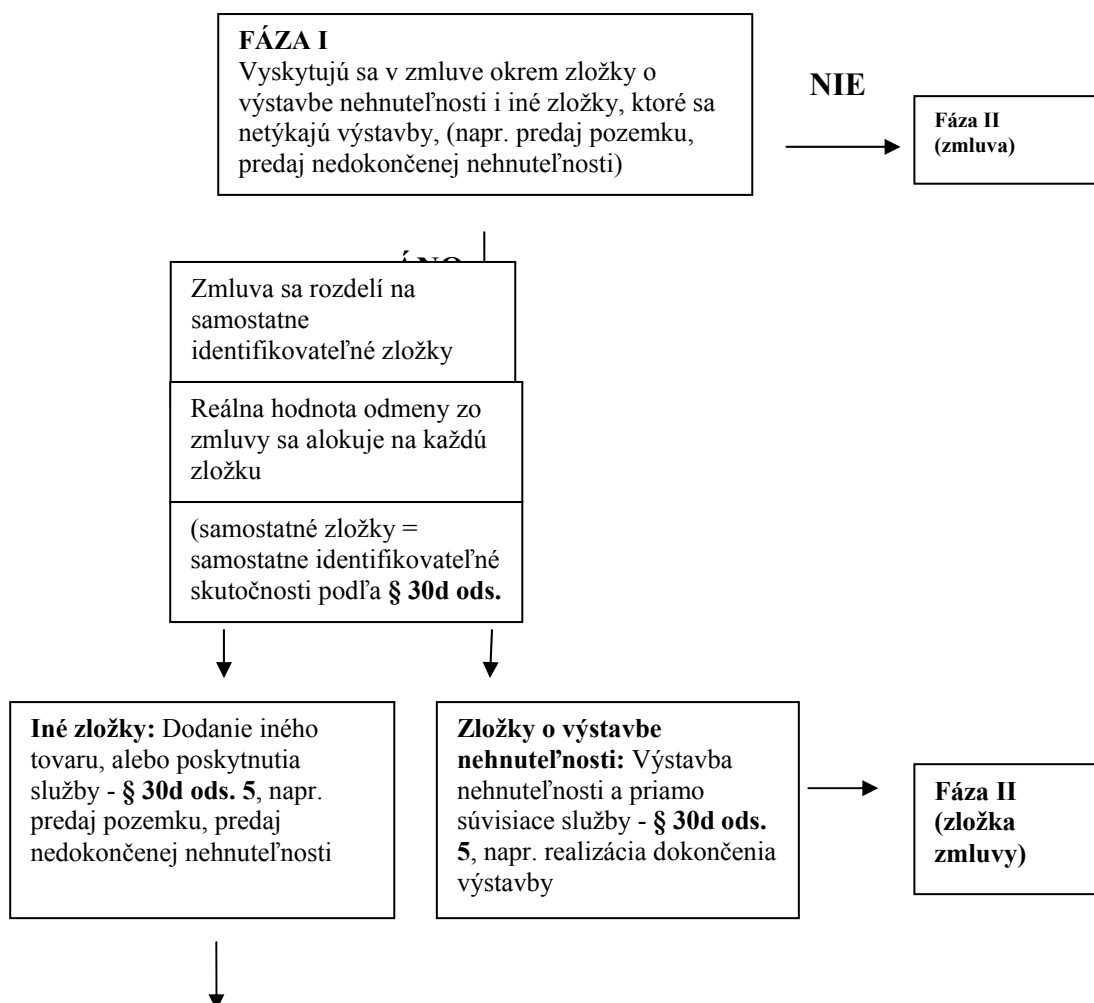
- zhotoviteľom požadované sumy za vykonanú prácu pri realizácii zákazkovej výstavby nehnuteľnosti určenej na predaj v priebehu účtovného obdobia sa účtujú na ťarchu osobitne vytvoreného analytického účtu k účtu 311 – Odberatelia so súvzťažným zápisom v prospech osobitne vytvoreného analytického účtu k účtu 606 – Výnosy zo zákazky (§ 30d ods. 3),

- preddavky, ktoré zhotoviteľ prijal pred vykonaním príslušnej práce sa účtujú v prospech účtu 324 – Prijaté preddavky alebo v prospech účtu 475 – Dlhodobé prijaté preddavky (§ 30d ods. 3),

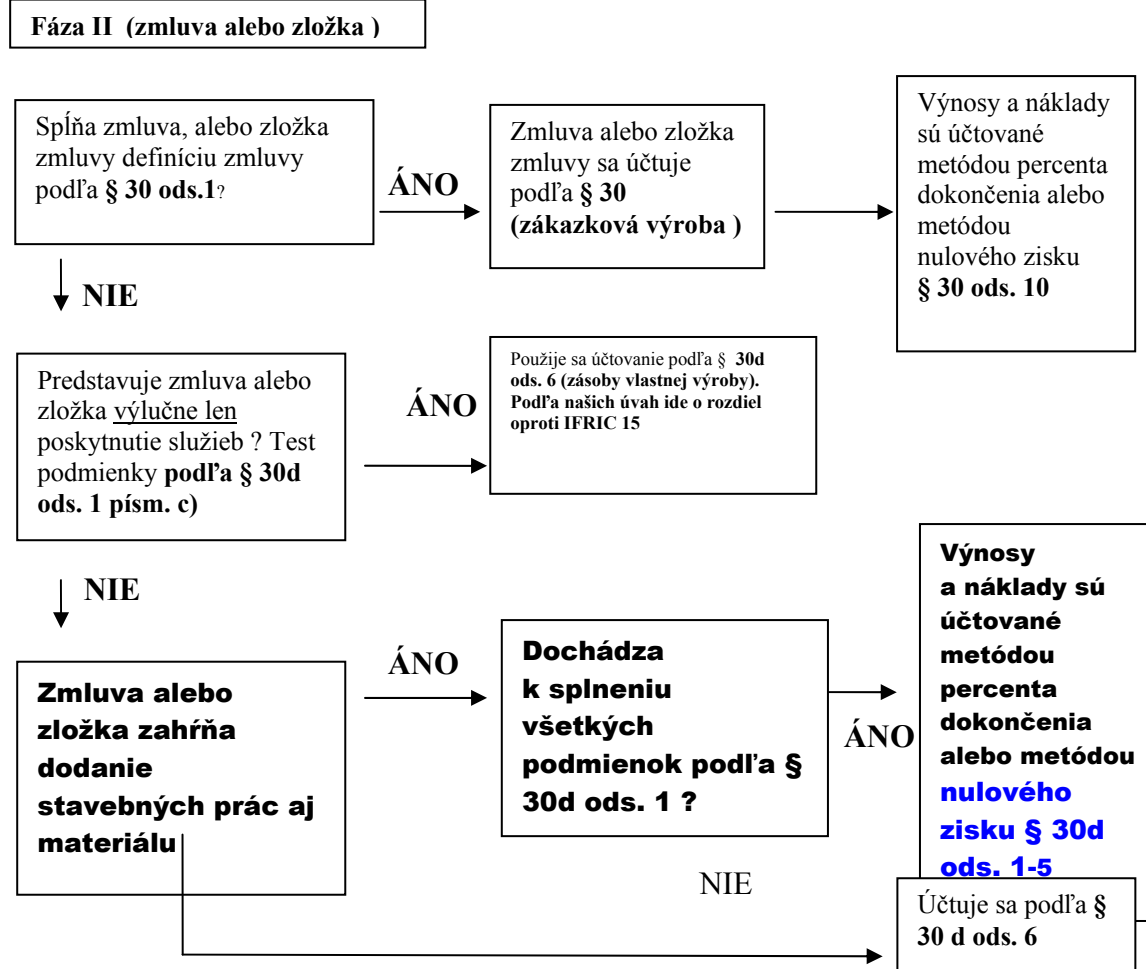
- ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa podľa § 30d ods. 4 postupov účtovania doúčtuje rozdiel medzi nárokovanými sumami za plnenia na zákazkovej výstavbe nehnuteľnosti určenej na predaj a hodnotou zákazkovej výstavby nehnuteľnosti určenej na predaj podľa metódy stupňa dokončenia alebo podľa metódy nulového zisku na osobitný analytický účet k účtu 316 - Čistá hodnota zákazky so súvzťažným zápisom na osobitný analytický účet k účtu 606 – Výnosy zo zákazky (§ 30d ods.4).

Na základe zmluvných podmienok sa v súlade s § 30d ods. 5 postupov účtovania môže účtovať o samostatných identifikovateľných skutočnostiach upravených zmluvou (jednotlivých zložkách zmluvy), napríklad osobitne o predaji pozemku, osobitne o predaji nedokončenej nehnuteľnosti, osobitne o realizácii dokončenia výstavby, o ktorej sa účtuje ako o zákazkovej výstavbe nehnuteľnosti určenej na predaj.

Analýza zmluvy o výstavbe nehnuteľnosti s aplikáciou podľa postupov účtovania, ktorá vychádza z analýzy zmluvy uvedenej v IFRS 15 v prípade, že existuje zmluva pri začatí výstavby:

Použije sa účtovanie výnosov ku dňu splnenia dodávky, napr. pozemku podľa § 30d ods. 7 poslednej vety alebo § 78

Postup podľa § 30d ods. 1-5 postupov účtovania, t.j. účtovania zákazkovej výstavby nehnuteľnosti určenej na predaj sa v súlade s § 86 i ods. 3 postupov účtovania vzťahuje na zmluvy uzavreté po 31.12.2010.

Príklad:

Účtovná jednotka **uzatvorila** 28.1.2011 **zmluvu** o výstavbe nehnuteľnosti, ktorá spĺňa podmienky § 30d ods. 1 postupov účtovania. Rozpočítané náklady sú stanovené na 100 jednotiek a rozpočítané výnosy na 150 jednotiek, rozpočítaný zisk dosahuje 50 jednotiek. Zmluva bude trvať 3 roky. V zmluve je dohodnutý aj priebeh fakturácie. Fakturuje sa priebežne. Rozpočítané náklady a výnosy boli dodržané.

Účtovná jednotka rozpočtuje:

Položka:	Rok 1	Rok 2		Rok 3	
		Jednotlivo	kumulatívne	jednotlivo	kumulatívne
Rozpočtované náklady	30	40	70	30	100
Rozpočtované výnosy	70	70	140	10	150
Rozpočtovaný zisk	40	30	70	-20	50
Skutočné náklady	30	40	70	30	100
Priebežná fakturácia	70	70	140	10	150
Stupeň dokončenia	30%	40%	70%	30%	100%
Výnosy podľa stupňa dokončenia	45	60	105	45	150
Úprava výnosov	-25	-10	-35	35	0

Účtovanie v 1. roku:

Účtovné prípady	Suma	Účtovanie	
		MD	D
Účtovanie skutočných nákladov	30	5xx	321,331...
Priebežná fakturácia	70	311	606
Úprava výnosu	25	606	316

Účtovanie v 2. roku:

Účtovné prípady	Suma	Účtovanie	
		MD	D
Účtovanie skutočných nákladov	40	5xx	321,331...
Priebežná fakturácia	70	311	606
Úprava výnosu	10	606	316

Účtovanie v 3. roku:

Účtovné prípady	Suma	Účtovanie	
		MD	D
Účtovanie skutočných nákladov na zákazku	30	5xx	321,331...
Priebežná fakturácia	10	311	606
Rozpustenie časového Rozlíšenia	35	316	606

2. Účtovanie o výstavbe nehnuteľností určených na predaj po ukončení výstavby

V §30d ods. 6 postupov účtovania je uvedený postup účtovania v účtovníctve účtovnej jednotky, ktorá stavia nehnuteľnosť na predaj po ukončení výstavby a nie sú splnené podmienky na účtovanie o zákazkovej výstavbe nehnuteľnosti určenej na predaj alebo na účtovanie o zákazkovej výrobe (výstavba nehnuteľnosti tzv. developérom) O takejto výstavbe nehnuteľnosti účtovná jednotka, zhotoviteľ účtuje ako o zásobách vlastnej výroby. V priebehu účtovného obdobia vlastné náklady vznikajúce na výstavbu nehnuteľnosti na predaj, účtovná jednotka zhotoviteľ, aktivuje na ľarchu účtu 121 – Nedokončená výroba so súvzťažným zápisom v prospech účtu 611 – Zmena stavu nedokončenej výroby. Dokončenú výstavbu nehnuteľnosti na predaj zhotoviteľ zaúčtuje na účet 123 – Výrobky. Výnosy z predávanej nehnuteľnosti alebo časti nehnuteľnosti zhotoviteľ zaúčtuje v prospech účtu 601 – Tržby za vlastné výrobky.

Účtovanie o výstavbe nehnuteľností určených na predaj ako o zásobách vlastnej výroby:

Účtovný prípad	Účtovný zápis	
	MD	D
Kúpa pozemku	133*	321
Vznik nákladov	5xx,343	321,331 a iné
Aktivácia nákladov	121	611
Dokončenie výstavby		
- zníženie nedokončenej výroby	611	121
- zvýšenie stavu výrobkov	123	613
Prijaté preddavky	221	324,475
Výnosy z predávanej nehnuteľnosti:		
- fakturované sumy	311	601,343
- úbytok výrobkov z dôvodu predaja	613	123
Zúčtovanie preddavkov	324,475	311

* V zmysle § 30d ods.7 sa na účte 133 – Nehnuteľnosť na predaj účtuje aj obstaranie pozemku, na ktorom sa realizuje výstavba nehnuteľnosti za účelom predaja podľa § 30d ods. 6 postupov účtovania

V prípade, že zhotoviteľ, ktorý začal výstavbu nehnuteľnosti určenej na predaj po dokončení, v priebehu výstavby, najneskôr pred jej dokončením nájde objednávateľa s ktorým uzatvorí zmluvu o výstavbe nehnuteľnosti, **môže sa zmeniť u zhotoviteľa** výstavba nehnuteľnosti určenej na predaj po dokončení (§ 30d ods. 6), na výstavbu nehnuteľnosti určenej na predaj v prípade, že zmluva bude spĺňať podmienky ustanovení § 30d ods.1 - 5 postupov účtovania.

Príklad:

Účtovná jednotka 28.1.2011 **začala výstavbu nehnuteľností bez zmluvy**, to zn. že ide o výstavbu nehnuteľnosti na predaj. Účtovná jednotka účtuje o tejto výstavbe v súlade s § 30d ods. 6 ako o vlastnej výrobe. Rozpočítované náklady sú stanovené na 100 jednotiek a rozpočítované výnosy na 150 jednotiek, rozpočítovaný zisk dosahuje 50 jednotiek. Výstavba bude trvať 3 roky. V druhom roku výstavby sa našiel objednávateľ a boli splnené podmienky podľa § 30d ods. 1 až 5 pre účtovanie zákazkovej výstavby nehnuteľnosti na predaj.

Rozpočtované náklady a výnosy boli dodržané. V dodatočne uzatvorenej zmluve je dohodnutý aj priebeh fakturácie. Fakturuje sa až po ukončení výstavby.

Účtovná jednotka rozpočtuje:

Položka:	Rok 1	Rok 2		Rok 3	
		Jednotlivo	kumulatívne	jednotlivo	kumulatívne
Rozpočtované náklady	30	40	70	30	100
Rozpočtované výnosy	30	40	70	80	150
Rozpočtovaný zisk	0	0	0	50	50
Skutočné náklady	30	40	70	30	100
Konečná fakturácia	0	0	0	150	150
Výstavba nehnuteľnosti na predaj - výnosy ZVV	30	-30	0		
Stupeň dokončenia		70%	70%	30%	100%
Výnosy podľa stupňa dokončenia	0	105	105	45	150
Úprava výnosov	0	105	105	45	150
Odúčtovanie výnosov podľa stupňa dokončen.				-150	-150
Výsledok hospodárenia	0	35		15	50

Účtovanie v 1. roku:

Účtovné prípady	Suma	Účtovanie	
		MD	D
Účtovanie skutočných nákladov	30	5xx	321,331...
Výnosy VNV	30	121	611
Úprava výnosu	0		

Účtovanie v 2. roku:

Účtovné prípady	Suma	Účtovanie	
		MD	D
Účtovanie skutočných nákladov	40	5xx	321,331...
Výnosy VNV	0	-	-
Preúčtovanie (predaj nedokončenej výroby)	30	611	121
Úprava výnosu	105	316	606

Účtovanie v 3. roku:

Účtovné prípady	Suma	Účtovanie	
		MD	D
Účtovanie skutočných nákladov na zákazku	30	5xx	321,331...
Úprava výnosu	45	316	606
Fakturované výnosy	150	311	606
Rozpustenie časového rozlíšenia	150	606	316

3. Obstarávanie nehnuteľností za účelom ďalšieho predaja

Podľa § 30d ods. 7 postupov účtovania v účtovníctve účtovnej jednotky, ktorá obstaráva nehnuteľnosť za účelom ďalšieho predaja, pričom nejde o predaj nehnuteľnosti v nezmenenom stave alebo nie sú splnené podmienky na účtovanie o zákazkovej výstavbe nehnuteľnosti určenej na predaj, sa účtuje na účte 133 – **Obstarávanie nehnuteľností za účelom ďalšieho predaja** Nehnuteľnosť na predaj. Na účte 133– Nehnuteľnosť na predaj sa účtujú opravy, technické zhodnotenie a súvisiace náklady spojené nehnuteľnosťou, ktoré vznikajú z dôvodu uvedenia nehnuteľnosti do stavu spôsobilého na predaj. Na účte 133 – Nehnuteľnosť na predaj sa účtuje aj obstaranie pozemku, na ktorom sa realizuje výstavba nehnuteľnosti za účelom predaja podľa odseku 6.

Základné súvzťažnosti

MD/D

1. kúpa nehnuteľnosti	133/321
2. opravy, technické zhodnotenie a iné náklady	133/321
3. vyradenie nehnuteľnosti pri predaji	507/133
4. predaj nehnuteľnosti	311/607

*Vypracovalo: Daňové riaditeľstvo SR Banská Bystrica
sekcia metodiky daní, odbor metodiky daní
júl 2011*